

1.6.2018

Eduskunta
Liikenne- ja viestintävaliokunta

Vastine toimenpidealoitteeseen TPA 32/2016 vp (Kulmala ps ym.)

Liikenne- ja viestintävaliokunta on pyytänyt liikenne- ja viestintäministeriöltä vastinetta otsikossa mainitusta toimenpidealoitteesta.

Aloitteen mukaan Suomessa on tällä hetkellä noin 930 automaattisen liikennevalvonnan kameratolppaa, ja tolppiin asennettavia kameroita on noin 100 kpl. Hallitus antoi juuri 1,7 miljoonaa euroa automaattisen liikennevalvonnan kehittämiseksi. Poliisi onkin tehnyt päätöksen siitä, että uusia kameroita hankitaan 60 kpl lisää.

Poliisihallitus on myös esittänyt, että se aikoo laskea rikesakon puuttumisrajan nykyisestä ylinopeudesta 8 km/h seitsemään. Tällöin puuttumisrajan laskun myötä vuosittain noin 40 000 nykyistä huomautusta lähtisi kuljettajille jatkossa rikesakkoina. Tällaisella toiminnalla saadaan rahaa valtion kassaan, mutta unohtuuko nyt kameratolppien perimäinen tarkoitus, liikenneturvallisuuden tuottaminen?

Emme ymmärrä automaattisen liikennevalvonnan kameratolppia, jotka ovat harmaita ja jotka on asennettu puoliksi piiloon. Niiden havaitseminen tapahtuu vasta aivan tolpan kohdalla, jolloin ollaan jo varsinaisella vaara-alueella.

Mielestämme automaattisen liikennevalvonnan käyttämät kameratolpat tulee maalata huomiovärein maastosta selvästi erottuviksi. Tällöin autoilijat kykenisivät näkemään ne nykyistä paremmin, jolloin kameratolppien ennalta estävä vaikutus ylinopeuksiin kasvaisi merkittävästi. Tolppien parempi havaittavuus vähentäisi lisäksi juuri huomautukseen johtavia ylinopeuksia.

Useissa Euroopan maissa kameratolpat on värjätty huomioväreillä, ja lisäksi jopa jokaisesta kameratolpasta informoidaan kahdella liikennemerkillä hyvissä ajoin ennen kameratolppaa. Toinen liikennemerkeistä kertoo, että ajat kohta automaattisen liikennevalvonnan kameratolpan ohi, ja toinen kertoo tiellä olevasta nopeusrajoituksesta. Tällöin kuljettajalle ei tule epäselvyyttä nopeusrajoituksesta, jolloin ei tule myöskään tarpeettomia jarrutuksia varsinaisen kameratolpan kohdalla ja liikenne on sujuvampaa.

Tällä hetkellä Suomessa automaattivalvonnasta ilmoitetaan lainsäädännön vaatimalla tavalla eli kyltillä sillä tieosuudella, jossa automaattivalvontaa on, mutta sen sijaan erikseen jokaisesta kameratolpasta lainsäädäntömme ei vaadi ilmoittamaan.

Mielestämme kameratolpat sijoittuvat tällä hetkellä liian usein suorille tieosuuksille, kun ne tulisi sijoittaa onnettomuusherkkiin tienkohtiin, kuten risteyksiin, teiden kapeikkoihin tai jyrkkiin kaarteisiin sekä koulujen kohdalle.

Hallituksen myöntämällä rahoituksella tulee kehittää automaattista liikennevalvontaa lisäksi siten, että kameratolpat pystyvät muuhunkin kuin valvomaan pistekohtaisesti ajonopeuksia. Norjassa on osattu valvoa esim. keskinopeuksia jo vuosikausia. Suomessa olemme tässä asiassa kehityksestä jäljessä.

Edellä olevan perusteella ehdotamme, että hallitus ryhtyy toimenpiteisiin, että automaattisen liikennevalvonnan kameratolpat maalataan huomiovärein ja jokaisesta kameratolpasta annetaan erikseen liikennemerkein ja tiehen tehtävin maalauksin ennakkovaroitus kuljettajille ennen kameran valvonta-alueelle saapumista. Tämän lisäksi jokaisen kameratolpan sijainti tulee arvioida uudelleen vakuutusyhtiöiden liikenneonnettomuustilastojen perusteella. Lisäksi nykyisen pistevalvonnan sijaan tulee erityisesti maantieverkolla kehittää nykyisten valvontakameroiden avulla keskinopeuden mittausta, jolla on nykyistä pistevalvontaa huomattavasti suurempi vaikutus kuljettajien ajonopeuksiin.

Liikenne- ja viestintäministeriön vastine:

Liikenne- ja viestintäministeriö toteaa, että automaattiset liikennevalvontapisteet (ns. tolpat) eivät ole tieliikennelaissa tarkoitettuja liikenteenohjauslaitteita. Koska nämä valvontaan käytettävä laitteet (ns. tolpat) eivät ole tieliikennelain soveltamisalassa, valvontaan käytettävien laitteiden asentamisesta ja värytyksestä päättää tienpitäjä (Liikennevirasto/ELY ja kunnat) ja poliisi.

Aloitteen mukaan ”...jokaisesta kameratolpasta annetaan erikseen liikennemerkein ja tiehen tehtävin maalauksin ennakkovaroitus kuljettajille ennen kameran valvonta-alueelle saapumista.”

Liikenne- ja viestintäministeriön näkemyksen mukaan liikenteenohjauslaitteella valvontapisteestä varoittamiselle ei ole perusteita, koska valvontapisteet eivät ole vaarallisia tienkäyttäjille. Valvotuista tieosuuksista ilmoitetaan ennakolta tiedotustauluilla, joiden ulkonäkö määriteltäisiin täsmällisesti uudessa tieliikennelaissa (liikennemerkki I15). Uutta tieliikennelakia koskeva hallituksen esitys on parhaillaan eduskunnan käsiteltävänä (HE 180/2017 vp).

Aloitteen mukaan ”... jokaisen kameratolpan sijainti tulee arvioida uudelleen vakuutusyhtiöiden liikenneonnettomuustilastojen perusteella.”

Liikenne- ja viestintäministeriö toteaa, että valvontapisteen sijainnin päättää tienpitäjä ja poliisi yhdessä. Yhtenäiseen sijoittamiseen on Liikenneviraston ohje, jonka mukaan yksityiskohtaisen paikan valintaa varten kartoitetaan valvottavan tiejakson mahdolliset onnettomuuksien kasaumapaikat, koska valvontapisteen sijoittamisella tällaiseen kohteeseen saadaan yleensä hyviä turvallisuusvaikutuksia. Onnettomuuden selvittämisessä tulisi myös mahdollisuuksien mukaan ottaa huomioon onnettomuudet, joissa ylinopeus on ollut osatekijänä. Myös valvonnan yleisen hyväksyttävyyden kannalta tällainen sijoittelu on ohjeen mukaan tarkoituksenmukaista.

Kimmo Kiiski
Liikenneneuvos